

Cofnod o gyfarfod Cyngor Partneriaeth y Gymraeg
Dydd Llun 16 Hydref 2017
11:00 – 13:00
Ystafell Seminar, Adeilad y Pierhead, Bae Caerdydd

Yn bresennol	Aelod
Simon Brooks	Aelod, Cyngor Partneriaeth y Gymraeg
Owen Derbyshire	Aelod, Cyngor Partneriaeth y Gymraeg
Rhian Huws-Williams	Aelod, Cyngor Partneriaeth y Gymraeg
Dewi Jones	Aelod, Cyngor Partneriaeth y Gymraeg
Enlli Thomas	Aelod, Cyngor Partneriaeth y Gymraeg
Angharad Lloyd-Williams	Aelod, Cyngor Partneriaeth y Gymraeg
Rhodri Llwyd Morgan	Aelod, Cyngor Partneriaeth y Gymraeg
Gwynedd Parry	Aelod, Cyngor Partneriaeth y Gymraeg
Bethan Webb	Dirprwy Gyfarwyddwr, Is-adran y Gymraeg
[ ]	Cynghorydd Proffesiynol – Datblygu'r Gymraeg mewn Addysg, yr Adran Addysg
[ ]	Is-adran y Gymraeg
[ ]	Is-adran y Gymraeg
[ ]	Is-adran y Gymraeg (Ysgrifenyddiaeth)

Ymddiheuriadau:

Marian Thomas
Gwion Lewis

1. Croeso a chyflwyniadau

Croesawyd yr aelodaeth newydd, gan nodi y byddai sgysrsiau a chyflwyniadau'r bore yn ymdrin â newidiadau trawsnewidiol Rhaglen Waith 2017-21 strategaeth *Cymraeg 2050*.

Nodwyd mai'r her fwyaf i'r WESPs oedd symud ysgolion ar hyd y continwmm ac ailgategoreiddio ysgolion. Soniwyd yn fras am ddata addysg o safbwynt yr angen am ragor ohono am y cyfnod sylfaen a data gwell am arholiadau drwy'r Gymraeg.

Ychwanegwyd fod PCET (y corff a fydd yn cymryd lle Estyn) yn ffactor yng nghanol hyn i gyd, a bod angen sicrhau bod y Gymraeg yn rhan ganolog o PCET. Rhybuddiodd un Aelod os nad oes rhywun o gwmpas y bwrdd o'r cychwyn cyntaf o ran PCET, y byddai hynny'n golygu colli cyfle i osod 'mindset'. Dyma sut mae cyrff yn cael y neges bod yn rhaid iddyn nhw newid i gefnogi'r Gymraeg.

Holodd Aelod arall a yw sgiliau'n rhan o hyn. Atebwyd nad oedd y broses wedi mynd mor bell â hynny eto, ond bod polisi economaidd newydd ar sail ranbarthol am olygu rhanbartholi sgiliau, gyda rhanbarthau'n rhydd i flaenoriaethu sgiliau.

2. *Cymraeg 2050* – strwythurau at y dyfodol

Holodd Aelod beth yw strwythurau mewnol Llywodraeth Cymru, am ei bod yn bwysig gwybod beth sy'n eistedd gyda'r llywodraeth a beth gyda'r Comisiynydd, a sut i herio a chefnogi Llywodraeth Cymru o ran capasiti cynllunio iaith. Nododd swyddog y Llywodraeth nad oedd Mesur y Gymraeg 2011 wedi pennu rolau'n ddigonol, ac nad oedd pobl yn gyffredinol yn deall pwy oedd yn gyfrifol am beth.

O safbwynt y £2m ychwanegol ar gyfer hybu'r Gymraeg yng nghyllideb 2016-17, ychwanegodd y swyddog ei bod yn bwysig peidio brysio, a bod y llywodraeth wedi camu'n ôl ac arwain wrth ymgynghori ar strwythurau'r dyfodol.

Holodd Aelod a fyddai Uned y Gymraeg yn parhau'n rhan o'r is-adran Addysg a Gwasanaethau Cyhoeddus (EPS). Atebwyd nad oedd sicrwydd, a bod yr Ysgrifennydd Parhaol newydd wrthi'n ystyried ailstrwythuro. Mewn ymateb i gwestiwn pellach gan Aelod atebwyd bod gan Uned y Gymraeg tua 40 o staff, a bod angen gwneud mwy gyda'r adnodd hwn yn ogystal â 47 o staff y Comisiynydd er mwyn gwneud rhywfaint o "future proofing" gyda'r cyllid ychwanegol.

Holodd Aelod ynghylch perthynas is-adran y Gymraeg ag adrannau eraill, e.e. o safbwynt TAN 20. Atebodd swyddog y Llywodraeth mai'r Adran Gynllunio sy'n arwain, bod Uned y Gymraeg wedi datblygu pecyn / toolkit i helpu gyda phenderfyniadau, ond bod statws hwn eto i'w benderfynu.

Holodd Aelod beth yw rôl y Cyngor Partneriaeth o ran holi cwestiynau e.e. a ellid gwahodd yr Ysgrifennydd Parhaol i gyfarfod? Nodwyd mai rhan o gyfrifoldebau aelodau'r Cyngor Partneriaeth fyddai monitro'r Rhaglen Waith, a bod posibilrwydd, er enghraifft, cael 3 is-grŵp i gyfateb i'r 3 thema yn *Cymraeg 2050*.

Pwynt Gweithredu: rhannu'r fframwaith cynllunio a strwythur yr is-adran gyda'r aelodau er mwyn dangos sut mae'r is-adran yn prif-frydio.

3. Cyflwyniad ar y Gymraeg mewn Addysg – [ ]

Traddododd [ ] o is-adran Addysg Llywodraeth Cymru gyflwyniad ar y Gymraeg mewn Addysg.

Diolchwyd i [ ] am ei chyflwyniad. Dywedodd un Aelod ei bod yn ymddangos fod pethau'n symud i'r cyfeiriad iawn. Dywedodd os nad oedd ysgolion cyfrwng Saesneg yn cael eu hailgategoreiddio na fyddent yn symud tir, a bod angen gwneud hyn fel mater brys. Ychwanegodd hefyd, mewn perthynas â chael "naratif cytûn" ar ddwyieithrwydd, bod dwyieithrwydd yn gymhleth ac yn 'fluid' iawn, a bod angen i athrawon allu bod yn hyblyg. Roedd angen esbonio i ysgolion sut i weithio fel hyn, a bod yr anghenion yn amrywio o ddsbarth i ddsbarth, ysgol i ysgol.

Croesawodd Aelod arall y cyflwyniad, gan ofyn sut byddai'r Llywodraeth yn mynd ati i gynyddu nifer yr athrawon i addysgu drwy'r Gymraeg heblaw drwy'r Cynllun Sabothol? Atebwyd bod cynlluniau i gynnig cymhellion ariannol i athrawon, ac i ddenu pobl yn ôl o broffesiynau eraill. Roedd yna ymwybyddiaeth, dywedodd, bod angen ffyrdd i mewn ac yn ôl i mewn i'r proffesiwn addysgu.

Nodwyd fod y Llywodraeth hefyd yn gweithio drwy'r Cyngor Prydeinig-Gwyddelig, gan esbonio bod gan yr Alban, er enghraifft, heriau tebyg i Gymru, a'u bod hwythau wedi creu e-ysgol (e-Sgoil) er mwyn llenwi bylchau a chael athrawon i fod ar gael mewn gwahanol leoliadau. Dywedwyd fod Gweinidogion yng Nghymru yn awyddus i beilota'r dull hwn yn y wlad hon, gan roi disgrifiad o egwyddorion y prosiect yn yr Alban. Holodd Aelod a fyddai perthynas rhwng ysgolion a phrifysgolion yn opsiwn yn hyn o beth o ystyried bod y gweithlu eisoes gan y Prifysgolion, ac felly'r capasiti i gael pobl i rannu'u hamser ag ysgolion.

Gofynnodd Aelod arall pa ymateb fu hyd yn hyn gan y cyrff rheoleiddio, er enghraifft Cyngor y Gweithlu Addysg, a pha drafodaethau a gafwyd gydag ysgolion di-Gymraeg? Atebodd swyddog y Llywodraeth fod y Llywodraeth wedi

